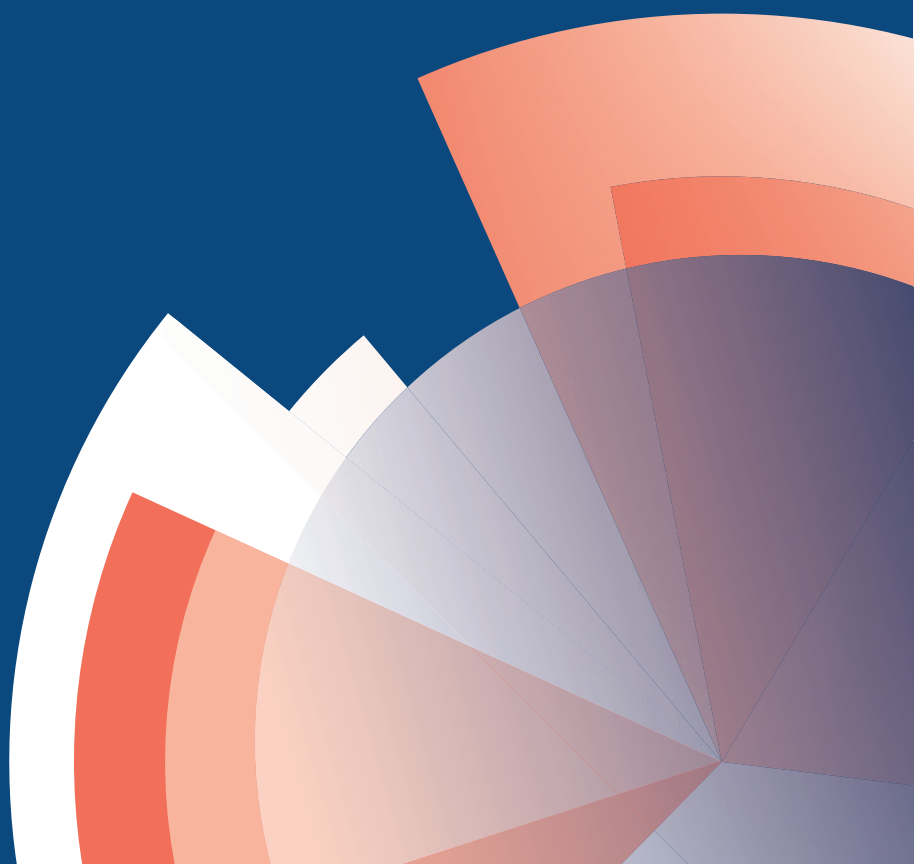

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

návrh RVP k veřejné konzultaci – export z IS RVP k 28. 3. 2024

PRACOVNÍ VERZE

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

návrh RVP k veřejné konzultaci – export z IS RVP k 28. 3. 2024

Exportované pdf obsahuje pouze závazné části RVP, prosím prostudujte si návrh pomocí informačního systému na <https://prohlednout.rvp.cz/>, který bude v konečné verzi obsahovat také další informace, provazby a metodickou podporu.

První verze aktualizace

Praha
Září 2024

2004

Vedoucí týmu: PhDr. Kateřina Smolíková (VÚP Praha)

Tým autorů: Doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc. (PdF UK Praha), PhDr. Miluše Havlínová, CSc. (SZÚ Praha), PaedDr. Alice Bláhová (ČŠI) a Mgr. Věra Krejčová, Ph.D. (PdF Univerzity Hradec Králové).

Spolupráce na tvorbě aktualizované verze: Mgr. Martina Kupcová (VÚP Praha)

Odborná konzultace: PhDr. Jaroslav Jeřábek, CSc. (VÚP Praha), PhDr. Marta Jurková, Ph.D. (MŠMT)

2016

Úprava Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání byla provedena na základě ustanovení zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., kterými se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 9. 2016.

Tým autorů: Mgr. Hana Splavcová (NÚV Praha); doc. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D. (PedF UP Olomouc); PhDr. Jana Kropáčková, Ph.D. (PedF UK Praha); PhDr. Zora Syslová, Ph.D. (PedF MU Brno)

Spolupráce na tvorbě: Mgr. Jitka Jarníková (NÚV Praha); Ing. Renata Votavová (NÚV Praha); pracovní skupina NÚV

Odborná konzultace: doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc. (PedF UK Praha); Mgr. Věra Krejčová, Ph.D.

(PdF UHK); PhDr. Irena Borkovcová (ČŠI); Mgr. et Mgr. Jaroslava Vatalová (MŠMT)

2017

Úprava Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání byla provedena na základě ustanovení zákona č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 9. 2017.

Tým autorů: Mgr. Hana Splavcová (NÚV Praha); doc. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D. (PedF UP Olomouc); PhDr. Jana Kropáčková, Ph.D. (PedF UK Praha); PhDr. Zora Syslová, Ph.D. (PedF MU Brno)

Spolupráce na tvorbě: pracovní skupina NÚV

Odborná konzultace: doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc. (PedF UK Praha); Mgr. et Mgr. Jaroslava Vatalová (MŠMT), zástupci pedagogických fakult, oborových organizací a asociací

2018

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 1. 2018.

Tým autorů: Mgr. Hana Splavcová (NÚV Praha); Mgr. et Mgr. Jaroslava Vatalová (MŠMT)

Spolupráce na tvorbě: pracovní skupina NÚV

Odborná konzultace: PhDr. Irena Borkovcová, MBA (ČŠI)

2021

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 9. 2021.

2024

Upravený RVP PV nabývá účinnosti od 1. 9. 2024.

Tým autorů: Mgr. Hana Splavcová, Ph.D. (NPI ČR); doc. PhDr. Zora Syslová, Ph.D. (PedF MU Brno); PhDr. Irena Borkovcová, MBA (ČŠI); PhDr. Dana Moravcová, Ph.D. (OMEF ČR); Mgr. Věra Váňová Krejčová, Ph.D. (Step by Step ČR); PhDr. Marie Horázná (MŠ Štíbrova, Praha); RNDr. Hana Lišková (VOŠP a SPgŠ Litomyšl); Mgr. Nikola Krejčová (NPI ČR); Mgr. Andrea Mouchová (APV); Mgr. Šárka Muchová (ZŠ a MŠ Kateřinice); Mgr. Dita Vacková (NPI ČR).

Spolupráce na tvorbě: tvůrčí týmy NPI ČR, ve kterých byli zapojeni ředitelé a učitelé z mateřských škol a další odborníci na předškolní vzdělávání z vysokých škol, profesních organizací a spolků.

Odborná konzultace: Mgr. Ivana Blažková (MŠMT); Mgr. Jana Bezoušková (NPI ČR); PhDr. Hana Havlínová, Ph.D. (NPI ČR); PhDr. Ing. Renata Votavová (NPI ČR)

Obsah

1. Vymezení rámcového a školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů.....	4
1.1 Hlavní principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.....	4
2. Cíle a pojetí předškolního vzdělávání.....	6
2.1 Cíle předškolního vzdělávání.....	6
2.2 Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností.....	6
2.3 Pojetí předškolního vzdělávání.....	6
2.4 Vzdělávací strategie.....	7
3. Pedagogický tým školy.....	9
4. Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání.....	11
4.1 Psychosociální podmínky.....	11
4.2 Spolupráce školy s rodinou.....	11
4.3 Organizace.....	12
4.4 Životospráva.....	12
4.5 Věcné podmínky.....	12
5. Vzdělávací obsah.....	13
6. Autoevaluace mateřské školy.....	14
6.1 Hodnocení výsledků vzdělávání.....	14
7. Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu školního vzdělávacího programu.....	15
7.1 Zásady pro tvorbu ŠVP.....	15
7.2 Zásady pro vyhodnocování ŠVP.....	16
7.3 Zásady pro úpravu a změny ŠVP.....	16
8. Klíčové kompetence.....	18
Kompetence k učení	18
Kompetence k řešení problémů	18
Kompetence komunikační	18
Kompetence personální a sociální	19
Kompetence občanské	19
Kompetence pracovní	19
Kompetence digitální	19
Kompetence kulturní	20
9. Základní gramotnosti.....	21
Čtenářská gramotnost.....	21
Matematická gramotnost.....	21
10. Vzdělávací oblasti.....	23
10.1.1 Dítě a jeho tělo.....	23
10.1.2 Dítě a jeho psychika.....	23
10.1.3 Dítě, ten druhý a společnost.....	26
10.1.4 Dítě a svět.....	27
Slovníček použitých pojmů.....	27

1. Vymezení rámcového a školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání v systému kurikulárních dokumentů

Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – státní a školní.

Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují rámcové vzdělávací programy (dále jen RVP), které vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání.

Rámcové vzdělávací programy:

- směřují k uplatnění hodnot důležitých pro odpovědné zapojení do života společnosti, které spočívají ve sdíleném poznání, respektování potřeb planety, podpoře udržitelných technologií a inovací, důstojném životě pro všechny;
- vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje respekt k osobnosti, podporuje rozvoj klíčových kompetencí, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě;
- vycházejí z koncepce společného vzdělávání a celoživotního učení;
- formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání;
- podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání;
- poskytují východisko pro vytváření školních vzdělávacích programů a jejich realizaci;
- jsou aktualizovány na základě měnících se potřeb společnosti, dětí a žáků, zkušeností učitelů, na základě úpravy právních předpisů a v souladu s aktuálními strategickými dokumenty;
- jsou směrodatné pro školy, jejich zřizovatele i další odborné a sociální partnery.

Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (dále jen ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. ŠVP si vytváří každá škola podle zásad stanovených příslušným RVP. Pro tvorbu a úpravu ŠVP mohou školy využít dostupnou metodickou podporu.

Rámcové vzdělávací programy i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

1.1 Hlavní principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Je závazný pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, v lesních mateřských školách a v přípravných třídách základních škol, zařazených do sítě škol a školských zařízení.

RVP PV je formulován tak, aby:

- definoval kvalitu předškolního vzdělávání z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet;
- zajišťoval srovnatelnou pedagogickou účinnost a kvalitu vzdělávacích programů vytvářených a poskytovaných jednotlivými mateřskými školami;
- vytvářel prostor pro rozvoj různých programů a koncepcí i pro individuální profilaci každé mateřské školy;
- umožňoval mateřským školám využívat různé formy i metody vzdělávání a přizpůsobovat vzdělávání konkrétním regionálním i místním podmínkám, možnostem a potřebám;
- poskytoval rámcová kritéria využitelná pro autoevaluaci i vnější evaluaci mateřské školy a poskytovaného vzdělávání.

RVP PV definuje pojetí a cíle předškolního vzdělávání, vymezuje klíčové kompetence a jim odpovídající vzdělávací strategie, určuje vzdělávací obsah. Na tyto atributy předškolního vzdělávání plynule navazuje základní vzdělávání, které zejména ve svém počátku uplatňuje stejné vzdělávací strategie. Tím umožňuje dítěti postupně se adaptovat na změnu prostředí, přijímat nové povinnosti a výzvy, přijmout sociální roli žáka. V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) je tato návaznost podchycena v klíčových kompetencích a očekávaných výsledcích učení. Vzdělávací obsah definovaný ve vzdělávacích oblastech RVP PV je následně v RVP ZV ukotven ve vzdělávacích oblastech a průřezových tématech.

Očekávané výsledky učení v klíčových kompetencích a vzdělávacích oblastech z RVP PV dávají učitelé v 1. ročníku základní školy představu o tom, k čemu jsou děti v předškolním vzdělávání vedeny a co obvykle na vstupu do základního vzdělávání dokážou. Pro plynulý přechod z mateřské do základní školy je důležitým předpokladem, aby dítě:

- zvládalo odloučení od blízkých osob;
- bylo samostatné v sebeobsluze;
- dokázalo říct si o pomoc;
- dokázalo počkat, vydržet;
- dokončovalo započatou činnost;
- respektovalo, že ne vždy na něj přijde řada.

2. Cíle a pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje zdravý rozvoj a prospívání každého dítěte, jeho učení, socializaci i společenskou kultivaci. Pojem předškolní vzdělávání v sobě proto zahrnuje všechny aspekty výchovy, vzdělávání a péče.

Pro život dítěte má vzdělávání v předškolním období dalekosáhlý význam. Poznatky pedagogů, psychologů a lékařů dokazují, že většinu toho, co dítě prožije v prvních letech života, a z podnětů okolního prostředí přijme, má pro něj trvalou hodnotu.

2.1 Cíle předškolního vzdělávání

Hlavním cílem předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte po stránce sociální, emocionální, kognitivní i fyzické s ohledem na jeho dispozice a jedinečnost tak, aby na konci předškolního vzdělávání bylo samostatnou osobností, schopnou zvládat nároky života, které jsou na ně běžně kladeny v prostředí jemu blízkém, především v prostředí rodiny a školy.

V současné vzdělávací soustavě jsou cíle vzdělávání formulovány v podobě očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí a očekávaných výsledků učení ve vzdělávacích oblastech.

2.2 Rozvoj klíčových kompetencí a základních gramotností

Klíčové kompetence jsou univerzální nadoborové vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty potřebné k úspěšnému osobnímu, pracovnímu i společenskému životu v 21. století. **Klíčové kompetence v předškolním vzdělávání směřují k osobnostnímu rozvoji dítěte. Společně s utvářením gramotností představují propedeutiku pro vzdělávací oblasti a obory, se kterými se dítě setká později.**

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány kompetence k učení, k řešení problémů, komunikační, personální a sociální, občanské, pracovní, digitální a kulturní.

Za základní gramotnosti jsou považovány čtenářská a matematická.

Klíčové kompetence a základní gramotnosti tvoří základ pro další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte. Jejich rozvíjení SOUVISÍ zejména se vzdělávacími strategiemi, které jsou využívány, a podmínkami, které jsou pro vzdělávání vytvářeny.

2.3 Pojetí předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání přináší dítěti první zkušenost s institucionálním vzděláváním. Jeho záměrem je **podporovat a doplňovat rodinnou výchovu** a v úzké vazbě na ni zajistit dítěti prostředí s dostatkem podnětů k jeho vývoji, socializaci a učení. Nabízí vstřícné a podnětné vzdělávací prostředí, ve kterém se každé dítě cítí jistě, bezpečně a spokojeně. V souladu s demokratickými a humanistickými hodnotami naší

společnosti je předškolní vzdělávání orientováno na osobnostní rozvoj dítěte, který staví na **respektu k jeho individualitě a jedinečnosti**. Jedná se o individualizované vzdělávání.

V předškolním věku jsou vytvářeny předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a pro celoživotní učení tím, že jsou za všech okolností maximálně podporovány rozvojové možnosti každého dítěte, jeho vývojová specifika a potenciality. V etapě předškolního vzdělávání jsou osobnostní rozdíly mezi dětmi, stejně tak jako rozdíly v jejich individuálních výkonech, pokládány za přirozené. Předškolní vzdělávání neusiluje o vyrovnávání těchto rozdílů, ale o **vyrovnávání vzdělávacích šancí každého dítěte**.

Předškolní vzdělávání je založeno na **inkluzivních principech**, usiluje o otevřenost a respekt k rozmanitostem ve společnosti a ke vzájemnému porozumění mezi lidmi. Vychází z podstaty, že odlišnost je běžným společenským jevem. Společné vzdělávání je chápáno jako podnětné a obohacující. Představuje právo na začlenění do vzdělávacího systému s respektem k psychickým, fyzickým, sociálním, ekonomickým, kulturním, genderovým, náboženským, etnickým, jazykovým a dalším jedinečným.

2.4 Vzdělávací strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávání jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektují vývojová specifika a způsoby učení dětí předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Výhodisky k volbě vzdělávacích strategií jsou konstruktivismus vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod pedagogického diagnostikování.

Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku. K nejvýznamnějším patří **spontánní učení** probíhající zejména v rámci **hry**, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby. Spontánní činnosti a hra jsou významnou součástí denního programu.

Vedle spontánních činností a her jsou v předškolním vzdělávání dětem nabízeny **vzdělávací činnosti**, které připravuje učitel. Z hlediska míry vedení učitelem mohou být koncipovány jako **nepřímo řízené**, v nichž učitel dává dítěti možnost výběru z rozmanité nabídky. Dalším typem jsou **vzdělávací činnosti řízené**. V obou typech vzdělávacích činností působí učitel v roli průvodce dítěte na cestě za jeho poznáváním. Jeho přístup je podporující, projevuje se respektující komunikací, vylučuje manipulaci s dítětem a vytváření soutěživého prostředí.

Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učení.

- **Prožitkové učení** je založené na přímých zážitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvědavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.

- **Kooperativní učení** založené na spolupráci dětí ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu se svými dispozicemi.
- **Situační učení** staví na využití situací, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a dění v něm.
- **Sociální učení** je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojují komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

V předškolním vzdělávání jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje zásadní vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.

PRACOVNÍ VERZE

3. Pedagogický tým školy

V souladu s pojetím a cíli předškolního vzdělávání je nutné, aby pedagogičtí pracovníci kromě předepsané odborné kvalifikace soustavně prohlubovali své profesní i osobnostní kompetence. Tím je zásadně ovlivněna kvalita předškolního vzdělávání.

Ředitel je lídrem mateřské školy, má jasnou vizi a strategii jejího rozvoje

- Podporuje týmovou spolupráci směřující ke kvalitě a rozvoji mateřské školy.
- Pečuje o příznivé klima a kulturu školy.
- Podporuje respektující spolupráci a prosociální vztahy mezi všemi aktéry předškolního vzdělávání.
- Cíleně podporuje rozvoj a vytváří účinný adaptační program pro začínající učitele.
- Provádí systematické hodnocení zaměstnanců, poskytuje jim zpětnou vazbu a na jejím základě společně s nimi plánuje jejich profesní rozvoj.
- Vytváří podmínky pro samostudium a další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Motivuje pedagogické pracovníky k sebereflexi a poskytování vzájemné zpětné vazby.
- Nastavuje otevřenou a srozumitelnou vnitřní i vnější komunikaci.
- Podněcuje vzájemné učení a sdílení zkušeností.
- Spolupracuje se zřizovatelem a dalšími partnery školy.
- Realizuje pravidelnou autoevaluační činnost zahrnující všechny stránky chodu školy.
- Výsledky autoevaluace využívá k dalšímu rozvoji mateřské školy.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.

Učitel je průvodcem a partnerem dětem ve vzdělávání

- Uplatňuje k dítěti respektující přístup.
- Zapojuje děti do rozhodování o věcech, které se jich týkají, poskytuje příležitosti vyjádřit jejich názor.
- Vědomě pracuje se svými předsudky a zažitými stereotypy.
- Provádí pedagogické diagnostikování, při kterém průběžně sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení. Výsledky využívá pro plánování a další práci.
- Využívá formativní hodnocení, podporuje sebehodnocení a vrstevnické hodnocení.
- Věnuje pozornost prevenci rizikového chování.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Využívá vzdělávací strategie, které vedou k naplňování cílů předškolního vzdělávání.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.
- Spolupracuje s dalšími členy týmu a sdílí s nimi své poznatky a zkušenosti.
- Svým chováním a jednáním je vzorem demokratických hodnot.
- Domlouvá se se zákonnými zástupci na společném postupu podpory dítěte při jeho výchově a vzdělávání.
- Zodpovídá za plánování a realizaci vzdělávání na úrovni třídy.
- Vnímá rozmanitost jako přirozenou podmínku vzdělávání.

- Koordinuje svoje pedagogické působení s asistentem pedagoga tak, aby sám mohl poskytovat individuální podporu.
- Umožňuje dítěti vybrat si činnost, respektuje jeho tempo, poskytuje mu dostatek času pro dokončení činnosti.

Asistent pedagoga je partnerem učitele

- Je součástí týmu.
- Je oporou učitele, pracuje na základě jeho pokynů.
- Spolupodílí se na plánování, realizaci a hodnocení vzdělávání.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Svým chováním a jednáním je vzorem demokratických hodnot.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.

PRACOVNÍ VERZE

4. Podmínky pro realizaci předškolního vzdělávání

Zajištění příznivých podmínek má zásadní vliv na kvalitu předškolního vzdělávání a naplňování jeho cílů. Základní podmínky jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami¹. V návaznosti na ně RVP PV podrobněji specifikuje a doplňuje psychosociální podmínky, spolupráci se zákonnými zástupci, organizaci, životosprávu a věcné podmínky. Mateřské školy vytvářejí uvedené podmínky s ohledem na aktuální potřeby, možnosti a zájmy dětí.

4.1 Psychosociální podmínky

- Mateřská škola vytváří otevřené a vstřícné klima, ve kterém každé dítě zažívá úspěch, cítí se bezpečně a přijímané.
- Vztahy mezi dospělými a dětmi jsou založeny na vzájemném respektu, důvěře, toleranci, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře.
- Osobní svoboda dětí je vyvážená potřebou dodržovat řád a pravidla soužití.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.
- V mateřské škole je dítěti po dohodě s učitelem umožněno mít osobní předmět pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

4.2 Spolupráce školy s rodinou

- Zaměstnanci školy přistupují k jednotlivým rodinám s porozuměním a respektem, vytvářejí podmínky ke spolupráci, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost informací, které jim byly svěřeny.
- Mateřská škola ve spolupráci s rodinou vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Mateřská škola umožňuje zákonným zástupcům podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se vzdělávání i různých programů.
- Mateřská škola nastavuje systém předávání informací o pokrocích v učení, vývoji a další podpoře rozvoje dítěte.
- Mateřská škola informuje zákonné zástupce o možnostech spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

¹ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, středním odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných; vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů; nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 16/2005 Sb., o organizaci školního roku, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (a příslušné prováděcí předpisy, zejména vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů); popř. další související předpisy.

4.3 Organizace

- Mateřská škola zajišťuje pravidelný denní režim a řád, který je současně natolik flexibilní, aby umožňoval přizpůsobit průběh dne aktuální situaci.
- Součástí denního režimu je prostor pro odpočinek dětí po obědě.
- Vzdělávací činnosti dětí se realizují ve vnitřním i venkovním prostředí.
- Hra, spontánní a nepřímo řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými.
- Dětem – cizincům v povinném předškolním vzdělávání je dle příslušného právního předpisu poskytována jazyková podpora. Bezplatná jazyková příprava v rozsahu jedné hodiny týdně je rozdělena do dvou až tří bloků.
- Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu 2,5 hodiny denně, v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona 3,5 hodiny denně.

4.4 Životospráva

- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku každého dítěte.
- Stravování probíhá s respektem k dítěti.
- Mateřská škola vytváří podmínky pro samostatnost dítěte při stolování.
- Je podporována kultura stolování a nabízena pestrá a vyvážená strava.
- Mateřská škola zajišťuje po celý den pitný režim.
- Mateřská škola zajišťuje dostatek volného pohybu ve třídě i venku.

4.5 Věcné podmínky

- Vnitřní prostředí a zahrada mateřské školy jsou logicky strukturované, umožňují rozmanité typy činností dětí.
- Prostředí mateřské školy podporuje dítě v samostatnosti.
- Hračky, pomůcky a materiály odpovídají potřebám dětí, jsou dětem dostupné a přehledně uspořádané. Jsou stanovena pravidla pro jejich používání.
- Hračky, pomůcky a materiály podporují naplňování cílů vzdělávání, jsou průběžně doplňovány, obměňovány a účelně využívány.

5. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah v RVP PV:

- odpovídá specifikům předškolního vzdělávání;
- vytváří příležitosti pro učení a vzbuzuje u dětí přirozený zájem o objevování a poznávání;
- představuje kompaktní, vnitřně propojený celek, jehož členění do vzdělávacích oblastí je orientační;
- představuje činnostní a integrované pojetí obsahů předškolního vzdělávání;
- se stanovuje s respektem k nerovnoměrnému vývoji dětí předškolního věku.

Vzdělávací obsah je v RVP PV uspořádán do čtyř vzdělávacích oblastí: biologické, psychologické, sociálně-kulturní a environmentální, které se prolínají, ovlivňují a podmiňují.

Tyto oblasti jsou nazvány:

- **Dítě a jeho tělo**
- **Dítě a jeho psychika**
- **Dítě, ten druhý a společnost**
- **Dítě a svět**

Každá vzdělávací oblast obsahuje okruhy s očekávanými výsledky učení, které jsou formulovány pro dobu, kdy dítě předškolní vzdělávání ukončuje. **Každé dítě dosahuje těchto výsledků v míře odpovídající jeho individuálním možnostem.**

Vzdělávací oblasti společně vytvářejí podněty a příležitosti pro celkový rozvoj dítěte. Vyjadřují, co učitel průběžně sleduje, u dítěte podporuje a k jakým cílům směřuje.

6. Autoevaluace mateřské školy

Autoevaluace poskytuje škole zpětnou vazbu ke korekci vlastní činnosti a současně slouží jako východisko pro další práci. Jedná se o systematické, pravidelné a komplexní hodnocení jednotlivých oblastí práce školy:

- podmínky vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání

Mateřská škola si v rámci tvorby ŠVP vytváří vlastní plán autoevaluace, podle kterého bude postupovat.

Autoevaluaci provádí ředitel školy s týmem pedagogických i nepedagogických pracovníků a zákonnými zástupci dětí. Pro autoevaluaci si mateřská škola vytváří kritéria, která konkretizují požadavky uvedené v tomto dokumentu. Může využít i kritéria externího hodnocení, které provádí ČŠI.

Výsledky autoevaluace propojuje mateřská škola s výsledky externího hodnocení ČŠI. Na jejich základě přijímá opatření vedoucí ke zkvalitnění předškolního vzdělávání. S výsledky autoevaluace jsou její aktéři seznamováni.

6.1 Hodnocení výsledků vzdělávání

Důležitou oblastí autoevaluace je vyhodnocování výsledků vzdělávání. Míru dosahování očekávaných výsledků učení ve vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích učitel provádí průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů pedagogického diagnostikování s cílem podpořit každé dítě v jeho učení.

Informace získané o dítěti dokladují učitelé v diagnostickém portfoliu. Do jeho tvorby zapojují dítě, případně i zákonné zástupce. Nasbírané informace jsou zpětnou vazbou o pokrocích ve vývoji a učení dítěte pro všechny tři strany, učitele, dítě i zákonné zástupce.

Učitel je využívá:

- při plánování vzdělávací nabídky,
- jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci,
- jako nástroj podporující sebehodnocení dítěte

S doklady vypovídajícími o osobnosti dítěte je třeba nakládat jako s důvěrnými. Přístup k nim kromě učitelů mateřské školy, dětí a zákonných zástupců má ČŠI, případně další aktéři vzdělávání.

Vyhodnocování výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech učitelů.

7. Zásady pro zpracování, vyhodnocování a úpravu školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) je dokument, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání dětí v konkrétní mateřské škole. Vychází z požadavků RVP PV. Popisuje, jak konkrétně jsou tyto požadavky naplňovány, co je pro realizaci předškolního vzdělávání v mateřské škole charakteristické. Je přehledný, podává ucelený obraz o mateřské škole. Jedná se o otevřený materiál, který je nutné aktualizovat na základě zjištění plynoucích z autoevaluace, externího hodnocení mateřské školy a změn v právních předpisech.

7.1 Zásady pro tvorbu ŠVP

Odpovědnost za vytvoření ŠVP má ředitel školy. Na jeho tvorbě se spolupodílejí pedagogičtí pracovníci, případně další zaměstnanci školy. Svými podněty mohou přispívat i zákonní zástupci. Celkový rozsah ŠVP není stanoven.

Školní vzdělávací program obsahuje identifikační údaje školy, popisuje charakteristiku školy, pedagogický tým školy, podmínky pro vzdělávání, charakteristiku vzdělávacího programu a plán autoevaluace.

Identifikační údaje školy

- název dokumentu „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“, může být doplněn motivačním názvem, který charakterizuje školu nebo program
- název školy, sídlo, kontakt
- statutární zástupce, jméno osoby zodpovědné za tvorbu ŠVP
- údaje o zřizovateli
- číslo jednací
- platnost a účinnost dokumentu

Charakteristika školy

- lokalita školy
- charakteristika a specifika budovy/budov
- kapacita školy
- specifika jednotlivých tříd

Personální zabezpečení školy

- obecný popis složení týmu školy

Podmínky vzdělávání

- psychosociální
- spolupráce se zákonnými zástupci
- organizace
- životospráva
- věcné

Charakteristika vzdělávacího programu

- vize a cíle vzdělávacího programu, případně profilace školy
- vzdělávací strategie, které jsou využívány k rozvoji klíčových kompetencí a základních gramotností
- nastavení procesu pedagogického diagnostikování
- způsob zajištění individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů

Vzdělávací obsah

- integrované bloky ve flexibilním uspořádání
- další projekty a programy

Integrované bloky, projekty a programy obsahují název, hlavní smysl a účel, očekávané výsledky učení, ke kterým jejich realizace směřuje. V ŠVP je popsáno, jakým způsobem budou učitelé s integrovanými bloky pracovat na úrovni třídy.

Plán autoevaluace

- oblasti autoevaluace, na které se mateřská škola zaměří v podmínkách, průběhu a výsledcích vzdělávání
- metody a nástroje pro autoevaluaci
- termíny a frekvence autoevaluace
- odpovědnost učitelů a dalších pracovníků

Pokud mateřská škola dodrží zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu, bude konkrétní ŠVP v souladu s RVP PV.

7.2 Zásady pro vyhodnocování ŠVP

Mateřská škola vyhodnocuje ŠVP zejména z pohledu:

- funkčnosti a srozumitelnosti dokumentu všem učitelům a dalším aktérům
- aktuálnosti personálního zajištění a podmínek pro realizaci vzdělávání
- naplňování vize a cíle, případně profilace školy
- uplatňování vhodných vzdělávacích strategií s ohledem na učení dětí
- funkčnosti procesu pedagogického diagnostikování
- zajištění individualizovaného vzdělávání vycházejícího z aktuálních potřeb, možností a zájmů každého dítěte
- aktuálnosti vzdělávacího obsahu

7.3 Zásady pro úpravy a změny ŠVP

ŠVP je možné upravit na základě jeho předchozího vyhodnocení, autoevaluace školy, nebo v souvislosti se změnou právních předpisů, které mají na ŠVP vliv. Pokud není určeno jinak, ŠVP se aktualizuje k začátku nového školního roku.

Zásadnější úpravy jsou obvykle řešeny vydáním nového ŠVP. Úpravy menšího rozsahu mohou být realizovány formou dodatku ke stávajícímu ŠVP.

Forma vydání úprav je v pravomoci ředitele školy, musí být zajištěna jednoznačnost a srozumitelnost upraveného ŠVP, musí být zřejmé, odkdy jsou změny účinné a že změny vydal ředitel školy. Každá verze ŠVP má vlastní číslo jednací.

PRACOVNÍ VERZE

8. Klíčové kompetence

Každé dítě dosahuje klíčových kompetencí v míře odpovídající jeho individuálním možnostem.

Kompetence k učení

Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe, využívá kritické myšlení.

Očekávané výsledky učení:

- projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje;
- pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje;
- při učení využívá strategie pokusu a omylu;
- záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost;
- čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů;
- kriticky a tvořivě pracuje s informacemi;
- uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích;
- reflektuje bezprostředně prožité situace;
- vyhodnocuje svoje pokroky v učení.

Kompetence k řešení problémů

Dítě si dokáže poradit v běžných situacích.

Očekávané výsledky učení:

- samostatně řeší situace na základě předchozí zkušenosti;
- žádá o pomoc vrstevníky či dospělého;
- vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací;
- volí adekvátní řešení vedoucí k cíli;
- vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problému a učení;
- ke změnám přistupuje jako k příležitostem.

Kompetence komunikační

Dítě dokáže vyjádřit svoje myšlenky a domluvit se s ostatními.

Očekávané výsledky učení:

- vyjadřuje se různými způsoby;
- prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny;
- projevuje se kultivovaně;
- naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace;
- komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými;
- klade otázky a hledá na ně odpovědi;
- využívá informační a komunikační prostředky, se kterými se běžně setkává.

Kompetence personální a sociální

Dítě je samostatné a chová se s respektem k ostatním.

Očekávané výsledky učení:

- projevuje důvěru v sebe sama;
- vyjadřuje svůj názor;
- pojmenuje vlastní silné stránky;
- chová se v souladu se základními společenskými pravidly;
- přijímá a nabízí pomoc;
- chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým;
- domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi;
- spolupodílí se na společných rozhodnutích;
- rozlišuje vhodné a nevhodné chování;
- odmítá nevhodné a jemu nepřijemné chování i komunikaci;
- respektuje jedinečnost ostatních.

Kompetence občanské

Dítě se chová zodpovědně a v souladu se základními lidskými hodnotami.

Očekávané výsledky učení:

- přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí;
- přispívá k fungování společenství v mateřské škole;
- respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých;
- jedná v souladu s myšlenkami udržitelného rozvoje;
- identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.

Kompetence pracovní

Dítě si vytváří základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Očekávané výsledky učení:

- plánuje, organizuje a vyhodnocuje svoje činnosti;
- jde za svým cílem, ale také dokáže měnit cesty k jeho naplnění;
- dokončí, co započalo;
- oceňuje práci i úsilí druhých.

Kompetence digitální

Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií.

Očekávané výsledky učení:

- vnímá význam a rizika používání digitálních technologií v každodenním životě;
- rozumí, proč je důležité chránit soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v on-line prostředí.

Kompetence kulturní

Dítě si všímá kulturní a umělecké rozmanitosti ve společnosti.

Očekávané výsledky učení:

- zapojuje se do tvůrčích činností;
- reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty;
- respektuje osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních;
- vnímá rozdíly národních tradic a kultury České republiky a jiných zemí.

PRACOVNÍ VERZE

9. Základní gramotnosti

Čtenářská gramotnost

Vymezení čtenářské gramotnosti

Čtenářská gramotnost je schopnost využívat soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Utváří se celoživotně. Vzdělávání otevírá možnosti pro její systematický rozvoj. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti. Pokud u dítěte vznikne zaujetí četbou a vytvoří se také návyk pravidelného čtení, které mu přináší zážitek z četby, zvyšuje se šance, že se jeho čtenářské dovednosti a znalosti budou rozšiřovat. Chceme, aby se z dětí stali nezávislí a přemýšliví čtenáři. Nezávislý čtenář uvážlivě volí četbu, reflektuje průběh svého čtení a čtenářství, využívá vhodné strategie a postupy při práci s texty.

Čtenářská gramotnost v předškolním vzdělávání

Předškolní období je rozhodující pro založení vztahu dítěte ke knize, k seznamování s různými formami mluveného a čteného projevu. Vedeme děti k rozvoji řeči a rozšiřování slovní zásoby, k pozornosti, soustředění a koncentraci, umění naslouchat, zapamatovat si a následně vše vyjádřit různými způsoby. Čtenářskou gramotnost rozvíjíme kladením otázek vedoucích k porozumění obsahu a hledáním odpovědí na ně, odhalováním podstatných informací, formulováním hlavních myšlenek textu, předvídáním obsahu, odhadováním významu neznámých slov. Děti také tvoří vlastní díla (obrázkový seriál, ilustraci k textu či krátké záznamy), vyvozují závěry, diskutují s ostatními, obhajují své názory nebo se učí přijmout názor druhých, reflektují své čtenářské zážitky. Zásadní úlohu pro rozvoj čtenářské gramotnosti od nejranějšího věku sehrává rodina, která by měla dítěti připravit prostředí s dostatečným množstvím kvalitních podnětů. Mateřská škola může rodinu v tomto ohledu hodně podpořit vlastním příkladem, vzájemným předáváním inspirace, zapojením rodičů do života školy.

Ukotvení čtenářské gramotnosti v RVP PV

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji čtenářské gramotnosti. V některých případech je rozvoj čtenářské gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy směřují k vytváření a rozvoji čtenářské gramotnosti očekávané výsledky učení při zvolení vhodné vzdělávací strategie.

Matematická gramotnost

Vymezení matematické gramotnosti

Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

Matematická gramotnost v předškolním vzdělávání

V předškolním vzdělávání podporujeme u dětí rozvoj prostorového vnímání a vnímání kvantity. Při řešení problémů děti využívají metodu pokus-omyl, experimentování a postřehování. Základním prostředkem pro získávání dovedností je spontánní hra, didaktická hra, manipulativní činnosti, situační učení, v geometrii pak modelování a konstruktivní hra. Při řešení logických úloh jsou u dětí rozvíjeny důležité myšlenkové operace (třídění, uspořádání, analýza, syntéza, analogie) a práce s podmínkami. Vedeme děti k objasňování postupů a řešení. Vhodným nástrojem je i práce s chybou. V předškolním vzdělávání využíváme „čtení“ obrázkového písma a didakticky laděných pohádek, hádanek, písniček a říkanek s matematickým obsahem. Dítě předškolního věku využívá symbolický jazyk (např. šipky) a rozpozná význam piktogramů, vhodných pro svou věkovou kategorii. Zdokonaluje se při používání pojmů, rozšiřuje si svou slovní zásobu adekvátně věku a situaci. Na své vývojové úrovni zobecňuje získané dílčí zkušenosti a znalosti, objevuje zákonitosti a zdůvodňuje (argumentuje), aktivně používá různé jednoduché matematické jazyky (záznamy).

Ukotvení matematické gramotnosti v RVP PV

Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji matematické gramotnosti. V některých případech je rozvoj matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy směřují k vytváření a rozvoji gramotnosti očekávané výsledky učení při zvolení vhodné vzdělávací strategie.

PRACOVNÍ VERZE

10. Vzdělávací oblasti

10.1.1 Dítě a jeho tělo

Biologická oblast je zaměřena na zdravý rozvoj dítěte. Cílem je podporovat a rozvíjet pohybový vývoj, tělesnou zdatnost, pohybové, manipulativní, sebeobslužné a praktické dovednosti, zdravé životní návyky i postoje a celkovou pohodu dítěte. Očekávané výsledky učení v řadě případů směřují kromě základních gramotností i k rozvoji pohybové a zdravotní gramotnosti.

Okruhy	Očekávané výsledky učení
Tělo, smysly a biologické potřeby	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce. • Zachovává správné držení těla. • Rozlišuje pomocí všech smyslů. • Naplňuje své biologické potřeby.
Pohyb, hrubá a jemná motorika	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá základní pohybové dovednosti. • Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu. • Koordinuje pohyby těla, ruky a oka. • Ovládá svou jemnou motoriku a motoriku mluvidel. • Zvládá základy grafomotoriky. • Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou. • Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede jej podle pokynu. • Vyhledává příležitosti k pohybu.
Praktický život	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá sebeobsluhu. • Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, náradím, náčiním a dalšími pomůckami. • Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
Fyzická zdatnost	<ul style="list-style-type: none"> • Prokazuje obratnost a odolnost. • Překonává fyzické překážky.
Ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Má osvojené základní hygienické návyky. • Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí. • Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

10.1.2 Dítě a jeho psychika

Psychologická oblast je zaměřena na podporu psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti dítěte. Cílem je vytvářet příležitosti pro rozvoj jeho intelektu, jazyka a řeči, poznávacích a myšlenkových procesů a funkcí, představivosti, fantazie, citů a vůle. Podpora schopností a dovedností dítěte vede k

posílení jeho sebepojetí a seberealizace. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji infortického myšlení a finanční gramotnosti.

Okruh	Očekávané výsledky učení
Sebepojetí, autonomie a emoce	<ul style="list-style-type: none"> • Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory. • Orientuje se v základních emocích a pocitech. • Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám. • Navazuje a rozvíjí citové vazby. • Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění. • Vyrovná se s neúspěchem.
Myšlenkové operace a procesy	<ul style="list-style-type: none"> • Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie. • Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi. • Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají. • Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat. • Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu. • Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání. • Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech. • Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů. • Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře. • Ověří správnost řešení.
Představitost, fantazie, tvořivost	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií. • Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

Jazyk a řeč	<ul style="list-style-type: none"> • Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči. • Poznává a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno. • Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty. • Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat. • Sluchově rozlišuje různé zvuky, poznává první hlásku ve slově. • Rozpoznává rým, rytmizuje. • Vypráví jednoduchý děj. • Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí. • Formuluje instrukce a předává je ostatním. • Rozlišuje český jazyk od jiných jazyků.
Předčtenářské dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu. • Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj. • Analyzuje děj, hodnotí jej, vyjadřuje se k jednání postav. • Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu. • Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci. • Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
Předmatické představy	<ul style="list-style-type: none"> • Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností. • Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času. • Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění. • Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů. • Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozlišuje rovinné a prostorové útvary. • Orientuje se v prostoru a rovině, rozlišuje a pojmenuje prostorové vztahy. • Sestavuje prostorové objekty podle předlohy. • Určí míru objektů a porovná je pomocí poměrování.

10.1.3 Dítě, ten druhý a společnost

Sociálně-kulturní oblast je zaměřena na utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, kultivaci a obohacování jejich vzájemné komunikace. Orientuje se na socializaci dítěte mimo prostředí rodiny, rozvoj společenského chování, jednání a vystupování. Otevírá dítěti nové příležitosti k získávání zkušeností v mezilidských vztazích. Cílem je rozvíjet znalosti, dovednosti, návyky a postoje, které mu umožní aktivně se podílet na životě ve společnosti, být otevřené k individuálním potřebám, specifikům a rozmanitostem druhého, rozumět světu kultury, umění, národních tradic, duchovních a materiálních hodnot. Očekávané výsledky učení v mnoha případech směřují kromě základních gramotností i k rozvoji mediální gramotnosti.

Okruhy	Očekávané výsledky učení
Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Poradí si v nové situaci. • Přijímá autoritu. • Začlení se do skupiny. • Přijímá různé sociální role. • Ovlivňuje směřování společné činnosti. • Navazuje a udržuje dětská přátelství.
Základy etikety a morální hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> • Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi. • Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu. • Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití. • Dodržuje pravidla her a jiných činností, vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých. • Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
Svět lidí a kultury	<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje místo a zemi, ve které žije. • Spolupodílí se na udržování regionálních tradic. • Respektuje rozmanitosti lidí z různých částí světa a vnímá je jako přirozené. • Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými. • Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
Základy estetického a kulturního vnímání	<ul style="list-style-type: none"> • Vyjadřuje se prostřednictvím hudebních, hudebně pohybových a tanečních činností. • Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech. • Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami. • Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin. • Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

10.1.4 Dítě a svět

Environmentální oblast je zaměřena na rozvoj povědomí dítěte o světě, jeho proměnách a vlivu člověka na životní prostředí. Cílem je podporovat dítě ve vnímání rozmanitosti světa i přírody a vést ho k bezpečnému chování. Očekávané výsledky učení směřují k odpovědnému jednání, pozitivnímu postoji dítěte k životnímu prostředí, a kromě základních gramotností i k rozvoji přírodovědné gramotnosti.

Okruhy	Očekávané výsledky učení
Poznávání světa a přírody	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci. • Pojmenuje a rozlišuje některé objekty z živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy. • Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody. • Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi a ve vesmíru. • Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
Životní prostředí a jeho ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim. • Udržuje pořádek v blízkém prostředí. • Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí. • Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy. • Respektuje různé formy života.
Bezpečné chování	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích. • Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout. • Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. • Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

Slovníček použitých pojmů

Zvažujeme, zda je třeba slovníček pojmů uvádět. Většina pojmů je dostatečně vysvětlena přímo v textu RVP PV. Další doplnění bude obsahovat metodická podpora v online prostředí. Může být vytvořen na základě potřeby, která se projeví v připomínkovém řízení.

PRACOVNÍ VERZE